

Työllistymisen monialaisen edistämisen yhdyspintaverkosto

- Verkosto tukee eri toimijoiden hyvää yhteistyötä työllistymisen monialaisessa edistämisessä ja työkyvyn tukemisessa.
- Verkoston fokus on työllistymisen monialaisen edistämisen ajankohtaisissa yhdyspintakysymyksissä ja hyvien käytänteiden jakamisessa.
- Verkosto on avoin kaikille työllistymisen edistämisen eri toimijoille: kunnille, uusille työvoimaviranomaisille, hyvinvointialueille, Kelalle, järjestöille ja muille yhteistyökumppaneille.
- Lisätietoa ja mukaan verkostoon: [Työllisyyden edistämisen yhdyspinnat | Kuntaliitto.fi](https://www.kuntaliitto.fi/tyollisyys)
- Syksyn kokoontumiset: 2.10 klo 12-14 ja 4.12 klo 12-14.

HYVIL

**KUNTA
LIITTO**

Tilaisuuden ohjelma 2.10.2025 klo 12–14.00

12.00 Tervetuloa

- Tommi Eskonen, työllistymisen monialaisen tuen palvelujen johtaja, Tampereen kaupunki

12.10 Toimeentulotuen ja etuusjärjestelmän tulevat uudistukset ja niiden vaikutukset

- Ritva Liukkonen, erityisasiantuntija, sosiaali- ja terveysministeriö

12.30 Kuntouttavan työtoiminnan hallinnollinen keventäminen

- Heidi Havinmaa, lakimies, sosiaali- ja terveysministeriö

12.50 Työnhakijan palveluprosessin ja työttömyysturvan seuraamusjärjestelmän uudistaminen

- Hanna Liski-Wallentowitz, neuvotteleva virkamies, työ- ja elinkeinoministeriö

13.10 Kommenttipuheenvuorot

- Irina Lindroos, työllistymistä edistävien palvelujen päällikkö, Varsinais-Suomen hyvinvointialue
- Johanna Juntunen, Kela
- Anne Paavilainen, palvelupäällikkö, Satakunnan työllisyysalue
- Riitta Hakala, työllisyysjohtaja, Kemin kaupunki

Kysymykset ja keskustelu

Toimeentulotuen kokonaisuudistus

Erityisasiantuntija Ritva Liukonen STM

Toimeentulotuen kokonaisuudistus

- Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi toimeentulotuesta annetun lain, sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain 64 §:n ja kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain 10 §:n muuttamisesta
- Esitysluonnoksesta pidettiin lausuntokierros 16.5.-27.6.2025. Lausuntoja saatiin 184 taholta, joista 40 yksityishenkilöiltä.
- HE 116/2025 vp annettiin eduskuntaan maanantaina 22.9.2025.
 - STM:n tiedote: Toimeentulotuen kokonaisuudistus etenee eduskuntaan
- Lait tarkoitettu tulemaan voimaan pääosin 1.2.2026.
- Tavoitteena on vahvistaa toimeentulotuen luonnetta viimesijaisena ja väliaikaisena tukimuotona sekä vahvistaa julkista taloutta.

Ensisijaisten etuuksien hakemisen velvoite

- Toimeentulotuen hakijalle ehdotetaan aiempaa vahvempaa velvoitetta hakea ensisijaisia etuuksia toimeentulotuen sijaan. Ensisijaisia etuuksia ovat mm. työttömyysturvaetuudet ja opintotuki. Mikäli täysi-ikäisellä toimeentulotuen hakijalla ei olisi esimerkiksi opiskelun, työttömyyden, sairauden tai työkyvyttömyyden perusteella maksettavaa toimeentulotukeen nähden ensisijaista etuutta haettuna, Kansaneläkelaitoksen (Kela) tulisi arvioida olisiko hänellä oikeus sellaiseen etuuteen.
- Jos 18-vuotta täyttänyt henkilö ei Kelan kehotuksesta huolimatta hakisi yhden kuukauden aikana toimeentulotukeen nähden ensisijaisia etuuksia, toimeentulotuen perusosaa alennettaisiin 50 prosentilla.
- Perusosan alentaminen jatkuisi tällöin niin kauan, kunnes henkilö olisi toiminut kehotuksen mukaisesti. Perusosa voitaisiin palauttaa ”normaaliksi” kehotuksen mukaisesti toimimista seuraavasta kuukaudesta lukien.

Kokoaikatyön hakemisen velvoite

Velvoite ilmoittautua työvoimaviranomaiseen ehdotetaan kohdistettavaksi kokoaikatyön hakemiseen, jolloin se olisi jatkossa velvoittavaa myös esimerkiksi:

- Osa-aikatyöntekijälle, joka työskentelee vähemmän kuin 30 tuntia viikossa.
 - Työaikajärjestelyiltään epätyypillisten alojen (esim. opettajat) osalta lakiehdotuksessa asetuksenantovaltuus.
 - Tarkoitus saada vielä syksyksi lausunnoille luonnos valtioneuvoston asetukseksi sitä, miten työtuntimäärää koskevaa vaatimusta sovellettaisiin näillä aloilla.
- Yrittäjälle, joka ei saa välttämätöntä toimeentuloaan yritystoiminnasta – vähintään määrää, joka työmarkkinatuesta jää ennakonpidätyksen jälkeen maksettavaksi (vuonna 2025 noin 595 euroa).
- Opiskelijalle, joka ei opiskele päätoimisesti saaden opiskeluunsa opiskelun aikaista toimeentuloa turvaamaan tarkoitettua ensisijaista etuutta. Ensimmäiseen ammatillisia valmiuksia antavaa tutkintoa koskevien opintojen kohdalla Kela voi antaa 3 kk:n pätkissä enintään vuoden ajan määrääaikoja opintojen loppuun suorittamiseen toimeentulotuella.
- Henkilölle, joka ei ole työkyvytön työttömyysturvalaissa tarkoitetun määritelmän mukaisesti.
- Henkilölle, joka hoitaa kotona lasta, mutta ei saa siihen kotihoidon tukea.

Kokoaikatyön hakeminen ja perusosan alentaminen

- Mikäli 18-vuotta täyttänyt henkilö tai 17-vuotias, joka on suorittanut oppivelvollisuutensa, ei Kelan antamasta kehotuksesta huolimatta ilmoittautuisi yhden kuukauden määräajassa työttömäksi kokoaikatyön hakijaksi työvoimaviranomaiseen, henkilön toimeentulotuen perusosaa alennettaisiin 50 prosentilla.
- Perusosan alentaminen kestäisi vähintään kuukauden ja jatkuisi niin kauan, kunnes henkilö olisi toiminut kehotuksen mukaisesti. Perusosa voitaisiin palauttaa ”normaaliksi” seuraavasta kuukaudesta lukien.

Perusosan alentaminen työttömyysturvan sanktioiden johdosta

- Jos toimeentulotuen saajan työttömyysturvaetuuden maksu on keskeytetty työttömyysturvalaissa säädettyjen sanktioiden johdosta, saajan toimeentulotuen perusosaa alennettaisiin. Alentamisen suuruus olisi tällöin ensimmäiseltä kuukaudelta 20 prosenttia ja sen jälkeen 40 prosenttia.
- Perusosan alentamisen kesto riippuisi työttömyysturvan katkeamisen kestosta:
 - Työttömyysturvan 7–30 päivän katkos aiheuttaisi toimeentulotuessa yhden kuukauden mittaisen alentamisen. Työttömyysturvan 45 päivän katkos aiheuttaisi perusosan kahden kuukauden alentamisen.
 - Työttömyysturvan toistaiseksi voimassa olemaan asetettu katkos aiheuttaisi perusosan kuuden kuukauden alentamisen, kuitenkin siten, että alentaminen lakkaisi, jos henkilön työttömyysetuusoikeus palautuu tai häntä ei olisi enää pidettävä työttömänä (esim. menee töihin tai siirtyy työkyvyttömyysetuudelle). Alentaminen kestäisi kuitenkin näissä työttömyysetuuden toistaiseksi voimaan asetettujen karenssien tilanteissa aina vähintään kaksi kuukautta.

Perusosan alentamisen menettely ja kohtuullisuusarviointi

- Hyvinvointialueen palvelutarpeeseen ohjaaminen poistettaisiin perusosan alentamisen sääntelystä.
- Perusosan alentamismenettelyä sujuvoitettaisiin Kelan tekemää asiakkaan kuulemista varhentamalla ja yksinkertaistamalla.
- Toimeentulotuen perusosan alentaminen voitaisiin kuitenkin tehdä kaikissa tilanteissa vain, jos se ei vaarantaisi ihmisarvoisen elämän edellyttämän turvan mukaista välttämätöntä toimeentuloa eikä alentamista voitaisi pitää muutenkaan kohtuuttomana.
- Perusosan alentamisen menettelyä koskevan 10 a §:n 2 momenttiin on lausuntopalautteen perusteella tarkennettu lisäyksenä, että Kela voisi pyytää hyvinvointialueen lausunnon perusosan alentamiseen vaikuttavista tekijöistä. Lausunnon pyytämisestä tulisi antaa hakijalle tieto etukäteen.

Perusosan tason leikkaus

- Toimeentulotuen perusosan tasoa ehdotetaan leikattavaksi:
 - 18 vuotta täyttäneiden yksin asuvien henkilöiden osalta 3 %.
 - Vanhempansa luona asuvien 18 vuotta täyttäneiden osalta 3 %.
 - Muiden 18 vuotta täyttäneiden henkilöiden osalta noin 2 %.
- Esimerkiksi yksin asuvan 18 vuotta täyttäneen osalta leikkaus tarkoittaisi 17,80 euron pienennystä toimeentulotuen perusosaan vuoden 2025 tasossa. Leikkaukset on rajattu koskemaan vain 18 vuotta täyttäneiden perusosia. Alle 18-vuotiaiden toimeentulotuen perusosa suurenisi jonkin verran (0–0,7 %), mikä vähentää muutosten vaikutuksia lapsiperheisiin.
- Hallitus ei esitä muutoksia toimeentulotuen perusosan indeksikorotuksiin, vaan etuuksiin tehdään kansaneläkeindeksin mukaiset korotukset vuoden 2026 alussa.

Muita muutoksia 1/2

- **Kuntien rahoitusosuus perustoimeentulotuesta nostettaisiin sataan prosenttiin niiden 18–24-vuotiaiden toimeentulotuen saajien osalta**, joiden perheessä ei asu muun ikäisiä henkilöitä, mikä korvattaisiin kunnille peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän kautta.
 - o Rahoitus korvattaisiin kunnille täysimääräisesti.
 - o Rahoitusosuuden noston tavoitteena olisi kannustaa kuntia nuorten työllistämiseen mahdollisimman nopeasti, jotta tukikaudet jäisivät mahdollisimman lyhyiksi.
- **Toimeentulotuen 150 euron ansiotulovähennys poistettaisiin 18 vuotta täyttäneiden osalta.** Lisäksi heidän osaltaan poistettaisiin myös muiden vähäisiksi katsottavien tulojen ja avustusten etuoikeus.
- **Terveydenhuoltomenojen huomioimista tarkennettaisiin.** Muina perusmenoina otettaisiin tarpeellisen suuruisina huomioon muut kuin perusosaan sisältyvät *välttämättömät* terveydenhuoltomenot. Kansaneläkelaitos voisi menon tarpeellista suuruutta ja välttämättömyyttä arvioidessaan ottaa huomioon yleisesti hyväksytyn hoitokäytännön ja tutkimusnäytön *sekä uusien tai erityisen kalliiden lääkevalmisteiden kustannusvaikuttavuuden.*

Muita muutoksia 2/2

- Tilanteissa, joissa perustoimeentulotuen hakijan asunnon vuokravakuus on maksettu perustoimeentulotuesta, **perustoimeentulotuen osuus asunnon vuokrasta maksettaisiin automaattisesti suoraan vuokranantajalle.**
- Esitys sisältää myös muita ehdotuksia, joiden tavoitteena on nopeuttaa, sujuvoittaa, selkeyttää tai yksinkertaistaa toimeentulotuen käsittelyä.
 - **Kuukauden viimeisenä pankkipäivänä saatu tulo huomioitaisiin seuraavan kuukauden laskelmassa tulona** pois lukien tilanne, jossa siirrytään työttömyysetuuden jaksottamiseen > tehty aiemmin näin jo ns. vanhojen saajien kohdalla, koskisi jatkossa myös tilannetta, jossa tukea ei ole arvioitu hakukuukautta edeltävälle kuukaudelle.
 - Lisättäisiin mahdollisuus toimeenpanijalle hylätä ja lakkauttaa tuki; lisättäisiin mahdollisuus hylätä tuki pidemmältä kuin yhden kuukauden ajalta; yksinkertaistettaisiin toimeenpanijoiden tiedonsaantioikeutta rahalaitoksilta ilman itse tiedon pyytämistä tehtyä valituskelpoista päätöstä; lisättäisiin Kelalle tiedonsaantioikeus työttömyyskassoilta, tarkennettaisiin sitä, miten toimeentulotuessa hyväksyttävien asumismenojen asumisnormit määritellään sekä tarkennettaisiin henkilöllistä soveltamisalaa koskevaa säännöstä.

Taloudelliset vaikutukset

- Ehdotetut muutokset vahvistaisivat julkista taloutta 52 miljoonaa euroa suhteessa voimassa olevaan lainsäädäntöön vuoden 2027 tasolla. Lisäksi työllisyysvaikutusten arvioidaan vahvistavan julkista taloutta noin 29 miljoonaa euroa.
- Sanktioiden ja niiden uhan tavoitteena olisi muuttaa etuudensaajan käyttäytymistä. Työllistymisen näkökulmasta keskeinen ja tavoiteltu käyttäytymisen muutos olisi työnhaun ponnistelun lisääminen tai työn vastaanottamisen kynnyksen madaltaminen tai muu työllistymistä edistävä ponnistelu, esimerkiksi palveluun osallistuminen.
- Perustoimeentulotuen menojen arvioidaan vähentyvän 188 miljoonaa euroa vuodessa ja työttömyysturvan menojen lisääntyvän 148 miljoonaa euroa vuodessa vuodesta 2027 lukien. Vaikutukset etuusmenoihin olisivat pienemmät vuodella 2026, koska esityksen voimaantulo olisi vasta 1.2.2026 lukien ja koskisi aikaisintaan maaliskuun 2026 toimeentulotukea.

Lyhyesti yleistuen ensimmäisestä vaiheesta

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen **yleistukilaista**. Yleistuki olisi ensi vaiheessa työttömän työnhakijan uusi sosiaaliturvaetus, joka korvaisi työmarkkinatuen ja peruspäivärahan. Yleistukea koskevan lainsäädännön on tarkoitus tulla voimaan 1.5.2026.

- Esityksen mukaan yleistukea maksettaisiin, jos työttömällä työnhakijalla ei olisi oikeutta ansiopäivärahaan tai hänen ansiopäivärahakautensa olisi päättynyt ja hänellä olisi taloudellisen tuen tarve. Yleistuki olisi suuruudeltaan nykyisen työmarkkinatuen, työttömän peruspäivärahan ja ansiopäivärahan perusosan tasoinen (37,21 euroa/päivä vuonna 2025).
- Kela valmistelee niin sanottua yhden hakemuksen mallia, jossa asiakas voisi hakea työttömyysetuuden (jatkossa yleistuki) ja asumistuen samalla hakemuksella.
- Yleistukeen liittyy aktivointijakso, jolloin työnhakijalle järjestettäisiin palveluprosessiin kuuluvia tapaamisia lähtökohtaisesti paikan päällä työvoimaviranomaisen toimipisteessä. Alle 25-vuotias työnhakija osallistuisi aktivointijaksolle saatuaan yleistukea 8 kuukautta ja 25 vuotta täyttänyt saatuaan yleistukea 1,5 vuoden ajan.

Yhteisvaikutusarvioinneista

- **Toimeentulotuen kokonaisuudistuksen vaikutuksia arvioitu yhdessä muiden esitysten kanssa**
- Toimeentulotuen kokonaisuudistus on mukana sosiaali- ja terveysministeriön 22.9.2025 julkaisemassa sosiaaliturvamuutosten yhteisvaikutusten arviointimuistioissa.
 - Sosiaali- ja terveysministeriön yhteisvaikutusten arviointi (Hankeikkuna)
- Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriö ja työ- ja elinkeinoministeriö ovat valmistelleet toimeentulotulotuen, yleistuen ja työvoimapalveluita ja työttömyysturvaseuraamuksia koskevien hallituksen esitysten yhteyteen oman yhteisvaikutusten arvioinnin.
 - https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/7d75ea1d-6ba7-4b98-804e-c5bc445a052b/77816f61-02ae-485e-b062-dd2d19bb5325/MUISTIO_20250922060553.PDF

Keskeisiä yhteisvaikutuksia

- Arvioiden perusteella vuosien 2024–2025 lakimuutokset ja toimeentulotuen kokonaisuudistus nostavat pienituloisuusastetta koko väestössä 2,2 prosenttiyksikköä ja lasten pienituloisuusastetta 3 prosenttiyksikköä. (vuoden 2026 toimeentulotuen uudistuksen osuus vähäinen)
- Vuoden 2025 aikana toimeentulotuen saajamäärät ovat kääntyneet nousuun erityisesti tuen saamisen pitkittymisen takia. Uusien toimeentulotukea saavien kotitalouksien määrässä ei ole tapahtunut merkittävää kasvua hallituskauden aikana.
- Etenkin vuosien 2024–2027 indeksijäädytykset ja viimesijaiseen taloudelliseen tukeen eli toimeentulotukeen tehtävät leikkaukset – eivät ole ongelmattomia perus- ja ihmisoikeusvelvoitteiden valossa, kun otetaan huomioon leikkausten vaikutukset eri ihmisryhmiin.
- Kolmen esityksen yhteisvaikutukset työttömien henkilöiden toimeentuloon riippuisivat pääosin heidän käyttäytymisestään.

Kiitos!

Sosiaali- ja
terveysministeriö

Sosiaali- ja
terveysministeriö

Aktivointisuunnittelun keventäminen

(Hallituksen esitys eduskunnalle
kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain
muuttamisesta)

Työllistymisen monialaisen edistämisen
yhdyspintaverkosto 2.10.2025
Heidi Havinmaa

Esityksen tausta

- Esitys liittyy tämän kevään puoliväliriihen päätökseen kuntouttavan työtoiminnan aktivointisuunnitelmien hallinnollisesta keventämisestä.
- Aktivointisuunnittelun keventäminen on osa vuosien 2026–2029 julkisen talouden suunnitelmaan sisältyviä tehtävämuutoksia.
- Toimenpiteen tavoitteena on vähentää hyvinvointialueiden yleiskatteellista rahoitusta 1,6 miljoonaa euroa vuodesta 2026 alkaen.

Esityksen valmistelusta ja aikataulusta

- Esitys on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä. Valmistelussa on tehty yhteistyötä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa.
- Esityksen lausuntokierros pidettiin kesä–elokuun aikana. Lausuntoja saatiin 86 taholta.
- Esitys (HE 109/2025 vp) on annettu eduskunnalle 22.9.2025, ja se on lähetetty sosiaali- ja terveysvaliokunnan käsittelyyn, jolle työelämä- ja tasa-arvovaliokunta antaa lausuntonsa.
- Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2026.

Keskeiset muutokset

- Aktivointisuunnitelmia laadittaisiin jatkossa vain työttömyyden perusteella toimeentulotukea pääasiallisena tulonaan saaville henkilöille.
- Työttömyysetuuteen oikeutetut ohjautuisivat jatkossa kuntouttavaan työtoimintaan työllistymisen monialaisesta edistämisestä annetun lain (381/2023, TYM-laki) mukaisen monialaisen työllistymissuunnitelman perusteella.

Mikä ei muutu?

- Kuntouttavan työtoiminnan palveluun ohjaututtaisiin jatkossakin aktivointisuunnitelman tai monialaisen työllistymissuunnitelman perusteella.
- Esityksellä ei ole vaikutuksia toimeentulotukea saaviin työttömiin.
- Esitetyt muutokset eivät vaikuta henkilön oikeuteen saada työttömyysetuutta tai toimeentulotukea taikka muuta sosiaaliturvaetuutta.
- Lakiehdotuksessa ei esitetä uusia tehtäviä työvoimaviranomaisille tai hyvinvointialueille.
- Kuntouttava työtoiminta olisi jatkossakin luonteeltaan viimesijainen palvelu, joka olisi tarkoitettu niille työttömille, jotka eivät työ- ja toimintakykynsä takia kykenisi osallistumaan työvoimaviranomaisen ensisijaisiin palveluihin tai työhön.

Esityksen vaikutuksista (1/2)

- Esityksen vaikutusarvioihin liittyy merkittävää epävarmuutta:
 - työllisyysalueiden juuri alkanut toiminta muutoksineen
 - hyvinvointialueiden talouden tasapainottaminen
 - hallituksen linjaukset tulevista sosiaalihuollon säästöistä, joiden vaikutuksia hyvinvointialueet voivat ennakoida toiminnan järjestämisessä
 - tilastotiedon puutteellisuus.
- Vuoden 2024 aktivointisuunnitelmien määrään suhteutettuna lain voimaantulon jälkeen aktivointisuunnitelmia tai niiden päivityksiä tehtäisiin noin 49 000 kappaletta vähemmän.
- Monialaisten palvelutarvearvioiden määrän arvioidaan lisääntyvän noin 11 700 kappaleella.
- Monialaisten työllistymissuunnitelmien arvioidaan lisääntyvän 7 000 kappaleella.

Esityksen vaikutuksista (2/2)

- Esityksellä olisi myönteinen vaikutus aktivointisuunnitteluun liittyvään sosiaalihuollon henkilöstöresurssien riittävyyteen, kun aktivointisuunnitelmia laadittaisiin jatkossa vain toimeentulotukea saaville.
- Velvoite yhdessä laadittavaan suunnitelmaan poistuisi niiden työttömien osalta, joilla ei ole tarvetta yhteiseen aktivointiin. Työvoimaviranomainen voisi siten edistää työllistymistä ilman, että lakisääteiseen aktivointiin pitäisi sopia aikaa ja odottaa työparia sosiaalihuollosta.

Yhteisvaikutusarvioinneista

- Kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamista koskeva esitys on mukana sosiaali- ja terveysministeriön 22.9.2025 julkaisemassa sosiaali- ja terveystalouseläinlainmuutosten yhteisvaikutusten arviointimuistiossa.
 - Linkki: [MUISTIO_20250922095602.PDF](#)
- Arviointi on käytettävissä hallituksen esityksiin sisältyvien vaikutusarviointien täydentäjänä eduskuntakäsittelyssä.
- Lisäksi kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamista koskeva esitys sisältää jakson yhteisvaikutuksista toimeentulotulotuen, yleistuen ja työvoimapalveluita ja työttömyysturvaseuraamuksia koskevien hallituksen esitysten kanssa.

Siirtymäaika

- Lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä sovellettaisiin niihin työttömyysetuuteen oikeutettuihin työttömiin, joille on ennen lain voimaantuloa laadittu aktivointisuunnitelma.
- Esityksellä ei siten olisi välitöntä vaikutusta jo laadittuihin aktivointisuunnitelmiin.
- Säännöksiä sovellettaisiin enintään 31 joulukuuta 2026 asti.
- Aktivointisuunnitelman lakkaamisen jälkeen työttömyysetuuteen oikeutetun palvelutarpeeseen vastattaisiin joko työllistymissuunnitelman, monialaisen työllistymissuunnitelman tai sosiaalihuoltolain mukaisen palvelutarpeen arvioinnin perusteella.

Valmistelussa olevat hankkeet

- Sosiaali- ja terveysministeriö valmistelee parhaillaan sosiaalihuollon työllistymistä ja työ- ja toimintakykyä edistävien palvelujen kokonaisuuden uudistamista, joka on osa laajempaa sosiaalihuollon palvelu-uudistusta.
- Valmistelun yhteydessä tarkastellaan myös kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain aktivointisuunnitelmia koskevaa kokonaisuutta.
- Lisäksi laaditaan ohjeistusta käsillä olevan lakimuutoksen siirtymäsäännöksen jälkeiselle ajalle.
- Esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syksyllä 2026.

Sosiaali- ja
terveysministeriö

Kiitos!

Tilannekatsaus: ”TYKE-HE”

Työllistymisen monialaisen edistämisen yhdyspintaverkosto
2.10.2025

Hanna Liski-Wallentowitz

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Mistä on kyse?

- TYKE HE = Hallituksen esitys työnhakijan palveluprosessin ja työnvälityspalveluiden kehittämistä koskevaksi lainsäädännöksi
- Annettu eduskunnalle 22.9.2025
 - OM, Lainsäädännön arviointineuvosto ja Oikeuskanslerinvirasto (OKV) tarkastaneet esityksen ennen antamista. Havainnot huomioitu jatkovalmistelussa. Lisäksi OKV edellytti arvion tekemistä TYKE HE:n, yleistuen ja toimeentulotukiuudistuksen yhteisvaikutuksista ennen esitysten antamista eduskunnalle. Muistio tehtiin.
- Linkki TEM-tiedotteeseen (jossa linkit esitykseen ja muistioon): <https://tem.fi/-/tyonhakijan-palveluprosessia-yksinkertaistetaan-ja-tyovoimaviranomaisen-harkintavaltaa-lisataan>
- Muutosten on tarkoitus tulla pääosin voimaan 1. tammikuuta 2026. Työnhakuprofiileihin ehdotettujen muutosten kuitenkin vasta 1. syyskuuta 2026.

Keskeiset ehdotetut muutokset 1(2)

- Työnhakijan palveluprosessista palvelutarvelähtöinen kaavamaisen prosessin sijaan
 - Virkailijoille harkintavaltaa täydentävien työnhakukeskustelujen järjestämiseen
 - Alkuhaastattelun ja työnhakukeskustelujen järjestämiseen ei tulisi harkintavaltaan perustuvia muutoksia
 - Alkuhaastattelun järjestämisen aikamääre pitenisi 10 arkipäivään (nyt 5 arkipäivää)
- Työnhakuvelvollisuuden osalta sääntelyä yksinkertaistettaisiin ja luovuttaisiin tietyistä poikkeuksista
 - Koskisi etenkin osa-aikaisessa työssä olevia työnhakija-asiakkaita
- Työtarjousten velvoittavuutta lisättäisiin
 - Velvoittavuus alkaisi heti työnhaun alusta
- Asiakkaiden jälkikäteisestä muistutuksesta siirryttäisiin määräaikojen ennakkolliseen informointiin (=tekstiviesti)

Keskeiset ehdotetut muutokset 2(2)

- Yksityisen työnvälityksen mahdollisuutta saada tietoja työnhakijoista laajennettaisiin
 - Pääsääntöisesti jokaisen työnhakijan velvollisuutena olisi laatia ja julkaista profiili 15 arkipäivän kuluessa työnhaun alkamisesta
 - Työvoimaviranomaiselle uusi lakisääteinen tehtävä laatia ja julkaista työnhakijan profiili, jos hakija ei toimi määräajassa
- Nuorten koulutushakuvelvollisuuden voisi täyttää hakemalla ei-tutkintoon johtaviin opintoihin
- Työttömyysturvan seuraamusjärjestelmään tehtäisiin muutoksia
 - Ensimmäisestä rikkeestä seuraa etuusoikeuden menetys ja toisesta seuraa työssäolovelvoite. Velvoitteen kesto lyhenisi 6:een kalenteriviikkoon (nyt 12)
 - Työttömyysturvaoikeus palautuisi työn tai yritystoiminnan lisäksi myös mm. palveluun osallistumalla. Ks. Tarkemmin ehdotettu 10 a § työttömyysturvalakiin.

Työllistymisen monialaisen edistämisen asiakkaiden näkökulmasta huomioitavaa 1(3)

- Jatkossa palveluprosessi perustuisi nykyistä enemmän kunkin asiakkaan palvelutarpeeseen:
 - Täydentäviä työnhakukeskusteluja järjestettäisiin siten, että asiakas saisi työnhakuunsa kussakin tilanteessa tarvitsemansa tuen. Palvelutarvearvio on keskeisessä roolissa
 - Mahdollistaa resurssien kohdentamisen niitä eniten tarvitseville.
- Esityksessä on selvä painotus sen huomioimiseen, mihin asiakas kykenee. Ketään ei pakoteta oman osaamisensa tai työ- ja toimintakykynsä kannalta kohtuuttomiin tilanteisiin.
 - Lakimuutosten perusteella asiakkaat eivät siis joudu tilanteeseen, jossa heiltä edellytetään jotain mihin he eivät kykene. Sama koskee työtarjousten velvoittavuuden lisäämistä – kenellekään ei tulisi osoittaa työpaikkaa, johon ei sovellu kykyjensä puolesta.

Työllistymisen monialaisen edistämisen asiakkaiden näkökulmasta huomioitavaa 2(3)

- Tavoitteena oleva työllistyminen kokoaikatyöhön on eri asia kuin se, mitä työnhakijalta edellytetään tarjottaessa työnhakijalle hänen palvelutarpeensa mukaisia palveluja, osoitettaessa hänet hakemaan tiettyä työpaikkaa ja harkittaessa työnhakuvelvollisuuden sisällyttämistä hänen kanssaan laadittavaan työllistymissuunnitelmaan. Näissä tilanteissa työnhakijan tosiasiallinen työkyky otetaan huomioon järjestämislain mukaisesti.
- Työnhakuprofiilia ei tarvitsisi laatia eikä julkaista muun muassa, jos työnhakijalle ei asetettaisi työnhakuvelvollisuutta, tai jos työvoimaviranomainen arvioisi, että profiilin laatiminen ja julkaiseminen ei edistäisi työnhakijan työllistymistä työ- tai toimintakykyyn liittyvistä syistä.
- Nuorten koulutushakuvelvollisuuteen ehdotettavassa muutoksessa on haluttu huomioida tutkintoon johtamattomien koulutusten merkityksen kasvu. Jatkossa myös mm. TUVA ja TELMA-opinnot luettaisiin hyväksyttäviin koulutuksiin.

Työllistymisen monialaisen edistämisen näkökulmasta huomioitavaa 3(3)

TYM-lain (381/2023) säännösten täydentäminen/selkeyttäminen:

- Työnhakuvelvollisuus sisällytettäisiin vasta monialaiseen työllistymis-suunnitelmaan.
- Monialaisen työllistymissuunnitelman hyväksyminen
 - Monialaisen työllistymissuunnitelman tulee olla laadittuna *ja hyväksyttynä* kolmen kuukauden kuluessa monialaisen palvelutarpeen arvioinnin aloittamisesta. Suunnitelman rakenteesta ja hyväksymisestä säädettäisiin tarkemmin asetuksella.
 - Kyseessä oleva asetus on VN asetus julkisista työvoimapalveluista (385/2024), jota täydennettäisiin koskemaan myös monialaista työllistymissuunnitelmaa.

Käsittely jatkuu eduskunnassa

- Yhteisvaikutusarvio laadittu TEM-STM –yhteistyönä
 - Sisältää esitysten yhteis- ja ristikkäisvaikutukset perus- ja ihmisoikeuksien, työllisyys- ja taloudellisten vaikutusten sekä vaikutusten kohdentumisen osalta
 - Merkittävin vaikutusten kohdentuminen miehiin, nuoriin, maahanmuuttajiin, matalasti koulutettuihin sekä pitkäaikaistyöttömiin
 - Vaikutusarviomuistio linkitetty jokaiseen esitykseen, löytyy esim. TYKE HE:n hankeikkunasta [LINKKI](#)
- HE annettu eduskunnalle 22.9.2025
 - Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan käsittely meneillään
 - Myös Perustuslakivaliokunnan käsittely (työnhakuprofiileihin liittyvä kokonaisuus)
 - Mahdollisesti käsittely Sosiaali- ja terveysvaliokunnassa
- Lakien tarkoitus tulla voimaan 1.1.2026
 - Työnhakuprofiilien osalta kuitenkin vasta 1.9.2026

*Kiitos
mielenkiinnosta!*